

QORTI TA' L-APPELL

**S.T.O. PRIM IMHALLEF
VINCENT DE GAETANO**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH A. FILLETTI**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta ta' l-14 ta' Mejju, 2010

Appell Civili Numru. 3239/1996/1

Gaetano u Mary Abdilla.
v.
**Joseph u Carmen konjugi Gauci,
John Mary u Doreen konjugi Cardona,
Tarcisio u Phillis konjugi Cardona.**

Il-Qorti:

Preliminari

Dan hu appell ad istanza tal-konvenuti Joseph u Carmen konjugi Gauci minn digriet interlokutorju tal-Prim Awla tal-Qorti Civili tas-17 ta' Novembru 2005 li bih cahdet it-talba tagħhom biex tigi pprezentata eccezzjoni ulterjuri u mis-

sentenza finali moghtija mill-istess Qorti fis- 16 ta' Jannar 2008 li biha cahdet l-eccezzjonijiet kollha tal-konvenuti u laqghet it-talba attrici u kkundannathom ihallsu lill-attur is-somma ta' mijas u erbgħa u sittin elf, mitejn u erbgħa u erbgħin Euro u tnax-il centeżmu tal-Euro (€164,244.12), ossija sebgħin elf, ħames mijas u għaxar Liri Maltin (Lm70,510), bl-imgħaxijiet min-notifika tac-citazzjoni. Spejjez bla taxxa. Il-Qorti tordna wkoll li s-sentenza tigi notifikata lill-Kummissarju tal-Pulizija biex jinvestiga jekk kienx hemm ksur tal-ligi u f'każ li dan jirriżultalu jieħu l-passi legali fil-konfront ta' dawk il-persuni li kienu responsabbi għal dan il-ksur.

Għal intendiment ahjar ta' dan l-appell, il-Qorti qegħda tirriproduci *in toto* s-sentenza appellata kif jidher hawn taht.

“Il-Qorti;

“Rat l-att taċ-ċitazzjoni ppreżentata fl-14 ta’ Novembru, 1996 li permezz tiegħu l-atturi ppremettew:

“Illi bi skrittura tad-19 ta’ Mejju, 1991, Gaetano Abdilla silef is-somma ta’ wieħed u sebgħin elf, sitt mijas u ħamsin Lira Maltin (Lm71,650) lill-konvenuti solidament bejniethom għar-raġunijiet hemm indikati, liema self l-istess konvenuti għarantew personalment u solidament.

“Illi l-istess skrittura kien miftiehem ukoll li l-imsemmija somma flus kellha tinradd lura lill-attur, jekk ma javverawx ruħhom il-kundizzjonijiet indikati fl-istess skrittura.

“Illi in effetti l-attur għandu indikazzjoni li tali kundizzjonijiet ma seħħewx u għalhekk l-imsemmija somma trid tinradd lura.

“Illi mill-imsemmija somma l-attur tħallas biss is-somma ta’ elf, mijas u erbgħin Lira Maltin (Lm1,140) u l-konvenuti debitament interpellati biex iroddu lura l-bilanč tas-somma fuq imsemmija, baqqi inadempjenti.

Kopja Informali ta' Sentenza

“Jgħidu l-konvenuti għaliex m'għandhiex din l-Onorabbli Qorti, prevja li jekk jidhrilha opportun tiddikjara li l-kundizzjonijiet li tañthom sar is-self ma seħħnewx,

“1. Tikkundanna l-konvenuti jħallsu s-somma ta’ sebgħin elf, ħames mijà u għaxar Lira Maltin (Lm70,510).

“Bl-ispejjeż inkluż dawk tat-22 ta’ Novembru, 1991 u l-mandati relattivi pprezentati kontestwalment u bl-imgħax mit-28 ta’ Mejju, 1991 u l-konvenuti nġunti in subizzjoni.

“Rat id-dikjarazzjoni tal-atturi maħluu u l-lista tax-xhieda.

“Rat in-nota tal-eċċeżżjonijiet ippreżentata fis-27 ta’ Ĝunju, 1997 li permezz tagħha l-konvenuti Joseph u Carmen konjuġi Gauci eċċepew:

“1. Illi l-pretensjonijiet attriċi huma insostenibbli għax huma afflitti minn kawża lleċita, u dan għaliex huma kontra d-disposizzjonijiet valutarji tal-Exchange Control Act;

“2. Illi mingħajr preġudizzju għall-premess, il-pretensjonijiet attriċi huma nfondati fil-fatt u fid-dritt *stante* li s-self allegat tas-somma ta’ sebgħin elf, ħames mijà u għaxar Liri Maltin (Lm70,510) mill-atturi lill-konvenut Joseph Gauci qatt ma sar, dan jirriżulta ċar mill-iskrittura privata bejn l-attur Gaetano Abdilla u l-konvenut Joseph Gauci tad-19 ta’ Lulju, 1992 (Dok. GA) quddiem ix-xhud Joseph A. Dingli, b’hekk illi hemm rinunzja ċara u univoka tal-allegazzjonijiet u/jew pretensjonijiet attriċi; dan qed jingħad mingħajr ammissjoni ta’ responsabbilita’;

“3. Illi l-iskrittura privata miġjuba bħala prova mill-atturi u annessa maċ-ċitazzjoni markata Dok. B, bejn l-attur Gaetano Abdilla u l-konvenut Joseph Gauci, datata 19 ta’ Frar, 1993 tirreferi għal self ta’ tmint elef u tliet mitt Lira Maltin (Lm8,300) u kienet separata u distinta mill-allegat self ta’ sebgħin elf, ħames mijà u għaxar Liri Maltin (Lm70,510), u għalhekk iż-żewġ kwistjonijiet m'għandhom xejn x’jaqsmu ma’ xulxin, tant illi b’Att tal-1 ta’ Novembru, 1994 l-iskrittura privata tad-19 ta’ Frar, 1993 (għas-

somma ta' tmint elef u tliet mitt Lira Maltin {Lm8,300} giet kanċellata; illi t-tentattiv tal-atturi li jorbtu ż-żewġ kwistjonijiet flimkien ma setax ħlief sar b'malizzja *ai danni* tal-konvenuti; illi għal din l-iskrittura privata l-konvenut Joseph Gauci kien qed jaġixxi f'kapacita' professjonal; illi dan kollu se jirriżulta mill-provi;

“4. Illi mingħajr preġudizzju għall-premess ma jistax ikun hemm solidarjeta’ passiva bejn il-konvenuti;

“Salvi eċċeżzjonijiet oħra.

“Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuti Joseph u Carmen konjuġi Gauci maħlu u l-lista tax-xhieda.

“Rat in-nota tal-eċċeżzjonijiet tal-konvenuti pprezentata fil-5 ta’ Frar, 1998, li permezz tagħha l-konvenuti Tarcisio u Phillis konjuġi Cardona eċċepew:

“1. Illi t-talbiet tal-attur huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż peress illi s-self allegat ta’ wieħed u sebgħin elf, sitt mijha u ħamsin Lira Maltin (Lm71,650) mill-atturi lill-esponenti u lill-konvenuti l-oħra effettivament qatt ma seħħi, liema stat ta’ fatt gie wkoll ikkjarifikat u kkonfermat, b'rizzultat tal-iskrittura privata bejn l-attur Gaetano Abdilla u l-konvenut Joseph Gauci tal-14 ta’ Lulju, 1992, liema skrittura għiet debitament iffirġa fil-preżenza tax-xhud Joseph A. Dingli, u *inoltre* anke li kieku effettivament sar l-allegat self, l-azzjoni odjerna hija preskritta *ai termini* tal-Artikolu 2156 tal-Kodiċi Ċivili ta’ Malta.

“2. Illi in subidju u bla preġudizzju għall-premess, it-talbiet attriči huma insostenibbli, in vista tal-fatt illi l-allegata transazzjoni hija kontra d-disposizzjonijiet tal-Exchange Control Act.

“3. Illi l-iskrittura privata tad-19 ta’ Frar, 1993 annessa maċ-ċitazzjoni u mmarkata bħala Dok. B tikkonċerna kwistjoni kompletament distinta mill-allegat self ta’ wieħed u sebgħin elf, sitt mijha u ħamsin Lira Maltin (Lm71,650) u li l-esponenti la kienu parti u lanqas kien a konoxxa tal-

imsemmija skrittura u li *inoltre* tali pretensjoni ġiet sussegwentement kancellata skond ma jirriżulta mid-dokument anness maċ-ċitazzjoni u mmarkat bħala Dok. C.

”4. Salvi eċċezzjonijiet ohra.

“Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuti Tarcisio u Phillis konjuġi Cardona maħluu u l-lista tax-xhieda.

“Semgħet il-provi;

“Rat il-verbal tas-seduta tat-23 ta’ Novembru, 2007 li permezz tagħha l-kawża tħalliet għas-sentenza.

“Rat in-nota tal-osservazzjonijiet tal-partijiet.

“Ikkunsidrat;

“Illi l-attur qed jibbażza t-talba tiegħu fuq skrittura li saret bejn il-partijiet u esebita maċ-ċitazzjoni fejn ġie ddikjarat illi l-attur kien silifhom is-somma ta’ wieħed u sebgħin elf, sitt mijja, ħamsa u disgħin Liri Maltin (Lm71,659). Da parti tagħhom il-konvenuti qed iwieġbu b'diversi eċċezzjonijiet, ħafna minnhom ta’ natura legali. Huwa importanti li qabel kollox il-Qorti tirriassumi l-fatti kif ġew esposti quddiemha.

“Kif *gia`* ingħad l-attur esebixxa kopja tal-iskrittura (Dok. ‘A’) a fol 5. F’din il-kitba, datata 19 ta’ Mejju, 1991 (waqt il-ġbir tal-provi ssemมiet ukoll is-sena 1990), il-partijiet iddikjaraw li jaqblu wkoll li l-ammont li għandu jitħallas lura lill-attur hu ta’ mitejn elf Lira Maltin (Lm200,000), *parti huwa s-somma misluu u l-bilanc bħala qligħ mill-operazzjoni li s-Sinjuri Cardona għamlu fin-Niġerja ma’ Nigerian Petroleum Corporation*. Il-konvenuti għamlu ġaranzija personali favur Gaetano Abdilla. Id-dokumenti l-oħra esebiti mill-attur huma skrittura bejnu u l-konvenut Gauci fejn kien sellfu tmint elef u tliet mitt Lira Maltin (Lm8,300) fid-19 ta’ Frar, 1993. Dan kellu jħallsu lura malli jbigħ biċċa art Hal Luqa. Fl-1 ta’ Novembru, 1994 imbagħad l-attur ikkonsenta għall-kanċellament għal

ipoteka li kelly favur tiegħu fil-konfront ta' Gauci ftit qabel in konnessjoni ma' l-istess self li sar fl-10 ta' Frar, 1993.

"Gauci man-nota tal-eċċezzjonijiet tiegħu ppreżenta dokument u *cioe'* skrittura li saret fid-19 ta' Lulju, 1992 fejn ġie dikjarat illi / *Gaetano Abdilla renounce (sic) completely from any legal rights which may arise against all parties involved for the private writing dated _____ since the funds mentioned in Maltese Liri were never advanced in total nor any part of, I also declare that funds advanced in foreign currency Mr. Tarcisio Cardona were not related to the above mentioned private writing and were of risk capital nature and that Mr. Joseph Gauci acted only in his professional capacity as regards these funds. Following instructions given by Messrs Cardona and myself.* Dan intqal f'kuntest fejn Gauci għaddha bħala plegg favur l-attur, polza ta' assikurazzjoni dwar ħajtu, u ddikjara li kien qed jagħmel dan volonarjament u *under no obligations and that it can be terminated or pledged to other parties without notice.*

"A fol 47 l-attur ippreżenta affidavit tiegħu u ta' Dennis Muscat. Huwa qal li huwa kien spiss jislef lil Gauci li kien l-auditur tiegħu u tal-familja tiegħu għal bosta snin. F'Mejju 1991 kien qallu li kelly bżonn is-somma ta' wieħed u sebgħin elf, sitt mijja u ħamsin Lira Maltin (Lm71,650) għal ġimgħa biss. Billi qatt ma kelly problemi miegħu mar ikellmu d-dar tiegħu u sab li kien hemm il-konvenuti l-oħra; Gauci introduċihom lill-attur u qal illi hu kien bi sħab magħħom fuq progett u li l-flus kelly bżonnhom għalhekk. L-attur aċċetta u billi lill-aħwa Cardona ma kienx jafhom talab li ssir skrittura li fil-fatt saret u hija d-Dokument A li *gia` isseemma. Billi l-flus kellhom jintraddu sat-28 ta' Mejju, 1991 u dan ma sarx huwa talab lil Gauci li jagħti flusu lura iżda dan qallu li ma setax, biss assikurah li ma kellux idum biex jagħmel dan. Wara ftit mar ikellem lill-manager tal-Bank tiegħu, Dennis Muscat u dan fil-preżenza ta' Gauci rrabja ħafna meta sar jaf li l-flus intbagħtu n-Niġerja u nsista ma' l-attur li jagħmel stop payment (jidher li kien *gia` tard wisq*). Gauci pero` baqa' jassikura lill-attur li l-flus kien se jeħodhom. Talbu tletin elf Lira Maltin (Lm30,000) oħra iżda l-attur irrifjuta. Wara sar jaf li ħadhom mingħand*

ċertu Silvio Buttigieg. Ftit wara Gauci qallu li l-flus kien tilifhom għaliex l-aħwa Cardona kienu falluti. Offra li jirhan favur tiegħu l-polza ta' assikurazzjoni msemmija u ġiet iffirmata skrittura. Kien hemm xi problema minħabba l-mod kif saret l-iskrittura u saru oħrajn iżda l-attur qatt ma reġa' rahom. Mis-self l-attur qal li rċieva biss elf, mijha u erbgħin Lira Maltin (Lm1,140). Rigward l-iskrittura ta' Lulju 1992 huwa čaħad li qatt iffirmaha kif esebita u qal li kien iffirma biss rigward il-polza u jiftakar li l-firem saru ħafna iktar 'l isfel mill-kitba. John Dingli *accountant* illi cċertifika l-kopja ma kienx prezenti, skond l-attur. Huwa qatt ma kellu kopja ta' dik l-iskrittura. Ĝew ukoll esebiti a fol 52 et sequitur, diversi ittri fir-rigward tal-polza u ittri legali li ġew skambjati qabel infetħhet il-kawża.

“Fl-affidavit tiegħu, Dennis Muscat qal li l-attur kien ċempillu darba fl-1991 u qallu li ried ikellmu malajr fil-preżenza ta' Joseph Gauci. Kien jafhom it-tnejn u Abdilla qallu x'kien ġara. X'ħin sar jaf bin-Niġerja huwa rrabja ħafna għaliex kien jaf li n-negozju li jinvolvi n-Niġerja huwa biss frodi. Qallu li kien miġnun li silef is-somma msemmija u wkoll qallu biex ma joħroġx iktar flus u wera *cutting* minn gazzetta estera lill-partijiet quddiemu rigward qerq li jsir min-Niġerja. Qal lill-attur li l-konvenuti Cardona kienu fallew u skond hu dan Gauci kien jafu. Qal lil Gauci li kien messu jżomm mal-professjoni tiegħu u ma jidħolx f'affarijiet ta' finanzi u investimenti li ma kienx jifhem daqshekk fihom. Ftit ġimġħat wara Itaqqa' ma ċertu Silvio Buttigieg u sar jaf mingħandu li dan kien silef il-kumplament tal-flus mitluba minn Gauci.

“Il-konvenut John Mary Cardona ppreżenta affidavit (apparentement fil-fatt ġie prezentat mill-attur) a fol 62. Huwa qal li fl-1991 kellhom offerta biex jidħlu għal progett fin-Niġerja għal tħaffir ta' trinek. Talab il-parir ta' Gauci li kien l-awditur tagħihhom u dan tahom parir li jidħlu għalih u beda jikkorrispondi man-Niġerjani fir-rigward. Dawn qalulhom li kellhom bżonn jifthu kumpanija hemmhekk u talbuhom ċirka mitt elf Lira Maltin (Lm100,000) għal dan l-iskop. Billi ma kellhomx dawn il-flus Gauci offra li jlaqqagħhom ma' l-attur biex iġibhomlhom b'self mingħandu. Gauci kkvinċa lill-attur wara ħafna

diskussionijiet u saret l-iskrittura (Dok. 'A'). Ikkonferma li ssellfu flus oħra mingħand l-imsemmi Silvio Buttigieg billi n-Niġerjani talbuhom iktar flus. Spjega mbagħad bid-dettal kif ġew truffati minnhom. Qal ukoll li Gauci kien qallu wara li kien żied xi kliem fuq il-firma tal-attur fir-rigward tal-iskrittura tal-1993.

"A fol 88 xehed in-Nutar Bugeja li kien irrediġa l-iskrittura ta' Frar 1993 u l-kanċellament. L-importanza ta' din l-iskrittura fir-rigward ta' din il-kawża hija biss li hemm referenza għal *flus oħra mislufa brevi menu mill-kreditur lid-debitur fid-19 ta' Mejju, 1991*. Għalkemm in-Nutar kien jaf li kien hemm xi negozju preċedenti ma kienx jaf x'kien. Fl-istess seduta (22 ta' Ottubru, 2001) xehed John Dingli li qal li l-attur kien klijent tad-ditta ta' awditi li kien jaħdem magħha u li Gauci kien wieħed mill-imsieħba f'dik id-ditta. Qal illi ffirma bħala xhud l-iskrittura *gia` imsemmija*. L-attur u Gauci kienu f'uffiċju u dan sejjah lu biex jiffirmaha; pero` m'għandux idea fejn hija l-oriġinali tagħha. Iktar tard qalulu (anzi qallu Gauci) biex jiċċertifikha li kienet kopja vera. Dan sar fl-1996. Qal li għalkemm fl-1992 iffirma fuq l-oriġinal ma jafx jekk fl-1996 għamilx il-firma tiegħi fuq l-oriġinal.

"Fis-seduta tal-5 ta' Dicembru, 2001 xehed Renald Micallef li qal li kien ukoll partner mal-konneut Gauci fid-ditta ta' *accountants* u l-attur għadu klijent tiegħi. Fl-1996 dan mar ikellmu u qallu li kien inkwetat li Jimmy Cardona qallu li Gauci kien bagħbas skrittura u ma kienx se jħallsu. Dak il-hin kellmu lil Dingli li qalilhom li ma jiftakarx fuq x'hiex kien iffirma. Saviour Buttigieg ikkonferma li kien silef lil Gauci ħamsin elf Lira Sterlini fiż-żmien in kwistjoni u kien jaf li dawn sejrin in-Niġerja għax dan qallu li kien irnexxielu jagħmel kuntatt fuq bejgħ ta' zejt. Minn dawn ħa biss lura tnax-il elf Lira Maltin (Lm12,000). Wara xi żmien sar jaf lill-attur u sar jaf bl-istorja tiegħi.

"Micallef reġa' xehed a fol 132 fejn qal li fl-1990 jew 1991 kien irċieva telefonata minn barra fejn staqsew jekk l-attur kienx ta struzzjonijiet biex isir trasferiment ta' xi fondi tiegħi mill-Ingilterra għan-Niġerja. Billi sa dakħinhar ma kien jaf b'xejn bagħha għall-attur u staqsih għaliex ma

kienx qallu; dan qallu li Gauci kien qallu biex iżomm kollox sigriet. Qal li meta Gauci mar in-Niġerja ma' l-aħwa Cardona kien qallu li sejjer l-Italja.

“A fol 146 xehed Joseph Bonello li qal li huwa *broker* u konsulent finanzjarju. Qal li kien involut meta Gauci ħareg il-polza ta’ assikurazzjoni li kien qallu fl-1993 biex jagħmel lill-attur beneficiċarju tagħha. Ikkonferma li lill-attur kien qallu li biex ikun kopert kellu jkun hemm assenjazzjoni tal-polza. Qal li jiftakar li kien hemm somma dovuta lill-attur da parti ta’ Gauci u din it-transazzjoni saret biex jekk jiġri xi ħaġa lill-Gauci l-attur ikollu xi ħaġa f’idejh.

“L-attur ippreżenta wkoll affidavit tal-avukat tiegħu Dr Jose’ Herrera illi spjega x’ġara qabel giet prezentata l-kawża. Qal li l-attur avviċinah fl-1992 jew 1993 u saret laqgħa fl-ufficju tiegħu bejn l-attur u l-konvenut Gauci. Dan ammetta li kellu jagħti l-flus lill-attur u qallu li kellu jħallsu fil-futur. Insista pero` li jħallas meta timmatura l-polza ta’ assikurazzjoni u allura Dr. Herrera ta parir lill-attur biex ma jaċċettax din il-kundizzjoni u allura l-ftehim ma seħħix. F’Marzu 1993 jaf li Gauci għadda seba’ mitt Lira Maltin (Lm700) lill-attur akkont. Saret laqgħa oħra f’Mejju 1993 u Gauci baqa’ jittama lill-attur. Dr. Herrera ppropona skema ta’ ħlas lura (fol 167). Gauci pero` ċempillu ftit wara u qallu li ma kienx aċċetta. Ftit wara kitiblu Dr. Sciriha għan nom ta’ Gauci fejn qallu li dak li kien qed jiddiskutu ma kienx proponibbli għaliex il-partijiet skond hu kien ftehmu. Dr. Herrera qal li qatt ma kien isseemma dan il-ftehim fin-neozjati u ra l-iskrittura in kwistjoni fejn l-attur irrinunzja għad-drittijiet tiegħu fil-kors tal-kawża.

“Il-konvenut Gauci ppreżenta affidavit tiegħu a fol 172. Insista li kull ma għamel kien li ressaq lill-konvenuti l-oħra ma’ l-attur biex dan jgħaddilhom il-flus. Dawn għaddihomlhom *tramite* ċekk fuq bank Ingliz u fi Sterlini minn kont li l-attur kellu ma’ missieru u ħutu. Fi ftit kliem huwa nsista li l-attur kien aċċetta li jissogra flusu u allura ladarba dawn intiflu ma kien hemm xejn x’wieħed jagħmel. Qal li lill-attur kien qallgħu ħafna flus permezz ta’ transazzjonijiet oħra. *Oltre* dan l-attur kien aċċetta li jieħu favur tiegħu l-polza ta’ assikurazzjoni fuq ħajjet Gauci

stess u li l-attur kien aċċetta li ma jiħux passi legali kontra tiegħu. Esebixxa numru ta' dokumenti biex juri kif saret it-transazzjoni (fol 176 *et sequitur*).

“Għandu jingħad li f'dan l-istadju l-Qorti fuq talba tal-attur ornat lill-konvenut Gauci biex jesebixxi r-rinunzja fid-dokument originali tagħha iżda dan baqa' jinsisti li din kienet għand l-attur (digriet tat-28 ta' Lulju, 2004). Huwa anke esebixxa ittra li kien bagħat lill-Avukat tiegħu Dottor Sciriha fl-1992 fejn qallu li l-original qiegħda għand Abdilla (fol 284).

“Fis-seduta tal-24 ta' Novembru, 2004 rega' xehed Joseph Bonello dwar il-polza ta' assikurazzjoni msemmija u dan qal li l-premia kien ilhom ma jitħallsu seba' snin iżda l-polza kienet sa-dakinhar għadha *in vigore fi kliemu bi ffit*.

“L-attur ġie kontro-eżaminat fis-seduta tad-9 ta' Mejju, 2005 u baqa' jinsisti li d-dokument a fol 18 ġie imbagħbas kif *gia` ingħad u li sar jaf biz-żieda waqt il-kors tal-kawża*. Dan il-kontro-eżami kien fit-tul u sarulu diversi domandi mid-difensuri tal-konvenuti. Qal li għalkemm il-flus ittieħdu minn kont li kien ukoll f'isem missieru u ħutu huwa kellu l-awtorita' li jiż-banka iżda ħallas lura dak li ż-banka lil-qrabatu msemmija. Ikkonferma li kien qed jistenna jitħallas mitejn elf Lira Maltin (Lm200,000) u mhux wieħed u sebgħin elf Lira Maltin (Lm71,000) meta għadda l-flus lill-konvenuti, u meta mistoqsi kienx jaf minn fejn se jgħibuhom qal li dik ma kinitx affari tiegħu. Fl-istess seduta xehed ukoll uffiċjal tal-Bank Ċentrali li kkonferma li ma kienx hemm awtorizzazzjoni għat-ħad-dokumenti in kwistjoni u għal darb-oħra Joseph Dingli li pero` qal li ma kienx jiftakar xejn ħlief li kien issejjaħ biex jagħmilha ta' xhud għal ftehim a fol 18. Rega' xehed ukoll Joseph Bonello.

“L-attur issejjaħ in subizzjoni fis-seduta tad-19 ta' Ottubru, 2005 illi rrepeta li ħallas lura lil-ħutu u missieru l-flus li ġibed mill-kont imsemmi. In-Nutar Pierre Falzon xehed li huwa ttransunta kopja tal-ftehim a fol 18 u mhux l-original; ġie inkarigat mill-konvenut Gauci. Ĝie transuntat ukoll id-dokument a fol 265 fejn Gauci awtorizza lis-soċjeta' assikuratiċi tagħti kull informazzjoni li xtaq l-attur dwar il-

polza. Id-dokumenti msemmija ġew transuntati fl-2004. Reġa' xehed ukoll in-Nutar Bugeja.

"F'dan l-istadju l-attur ippreżenta rikors (fol 1 tat-tielet volum) fejn talab li jiġi sfilzat id-dokument H1 iżda dan ma ġiex notifikat lill-konvenuti kif ordnat mill-Qorti li allura ma setgħetx tagħti digriet fir-rigward. Talba biex il-konvenut jippreżenta ecċeżżjoni ulterjuri fis-sens li l-fondi in kwistjoni ma kinux jappartjenu kollha lill-attur għiet miċħuda fis-17 ta' Novembru, 2005.

"Gauci esebixxa a fol 9 tat-tielet volum ri-assunt tal-fatti skond hu. Huwa xehed ukoll fit-23 ta' Jannar, 2006 dwar dan ir-riassunt. Importanti dak li qal a fol 34 – kont *ilni sentejn inħallasha* (il-polza) ... *qabel ma fetaħ il-kawża u kellu jieħu l-istess somma ta' flus, kieku sa llum ... diga'* hemm xi sebgħin elf (70,000) Lira Sterlina, imma dawn ma ridux u riedu jagħmlu l-kawża wara li kien hemm il-ftehim u kollox. Allura jien niġi li ftaħt il-polza u għamilthielu hekk u għamiltlu polza biex jieħu sebgħin elf (70,000)Lira Sterlina. Dan l-argument tiegħi u m'għandix għalfejn ngħid aktar. Mistoqsi minn Dr. Herrera għaliex ma żammx l-original tar-rinunzja qal li kien konvint li l-attur se jagħti kopja għaliex fdah. Kien moħħu mistrieħ li kella kopja. Lill-attur qallgħu ħafna flus billi kien jeħodlu n-nies biex jissellfu mingħandu b'imgħax sostanzjali. L-attur ukoll reġa' xehed f'din is-seduta u kkonferma li kien ħallas bi Sterlina mill-kont li *gia` sseemma*. Qrabatu pero` ma kinux parti min-negozju in kwistjoni. Il-profitt pero` kien se jieħdu hu biss.

"L-attur reġa' xehed in subizzjoni fis-seduta tat-8 ta' Novembru, 2006 pero` ma ħareġ xejn ġdid minn din id-deposizzjoni li għandu xi relevanza f'din il-kawża. Għiet esebita skrittura a fol 74 li kienet abbozz ta' ftehim bejn l-attur u l-konvenuti Cardona iżda jidher li dan il-ftehim ma señħx. Fis-seduta tal-5 ta' Frar, 2007 imbagħad xehed il-konvenut Jimmy Cardona li kkonferma li kien Gauci li laqqagħhom ma' l-attur. Il-ftehim kien li l-attur jagħtihom ċirka sebgħin elf Lira Maltin (Lm70,000) u jagħtuh mitejn elf Lira Maltin (Lm200,000) lura fi ftit żmien. Riedu l-flus biex jiffinalizzaw proġett li kienu bdew. Ikkonferma wkoll li

meta ntalbu iktar flus u l-attur ma kienx lest jagħtihom aktar issellfu mingħand Silvio Buttigieg. Il-flus hu qatt ma rahom b'għajnejh iżda għaddew permezz tal-Banek lejn in-Niġerja u fi ftit kliem huma ġew frodati minn dawn il-persuni. Magħfus fejn u kif jaf li Gauci żied xi paragrafi mal-ftehim *gia` imsemmi* qal li ma jiftakarx kif jafha wara daqshekk żmien pero` hu ma kienx preżenti meta sar dan. Ftakar pero` li huma ffirmaw l-iskrittura a fol 5 li fuqha qed issir il-kawża. Kontro-eżaminat ulterjorment qal li kien infetaħ kont f'Malta biex l-attur jiżbankah meta jkunu għaddew il-flus mitejn elf Lira Maltin (Lm200,000). L-attur għalhekk tilef is-somma li kien għaddielhom. Huma tilfu wkoll somma konsiderevoli waqt li Gauci ma ġariġx flus iżda għamel xi spejjeż ta' *faxes* u ħin mitluf.

“Kif *gia`* ingħad il-partijiet li kkontestaw il-kawża (John May sive Jimmy Cardona baqa’ kontumaċi) ippreżentaw noti tal-osservazzjonijiet esawrjenti. L-eċċeżżonijiet tal-konvenuti jistgħu jiġu riassunti hekk; Gauci qed jeċċepixxi l-kawża lleċita u li s-self pretiż qatt ma sar u l-attur irrinunzja għall-pretensjonijiet tiegħu permezz tal-iskrittura tad-19 ta’ Lulju 1992 u li ma jistax ikun hemm solidarjeta’ passiva bejn il-konvenuti; il-konjuġi Tarcisio u Phillis Cardona li s-self kif allegat ma sarx, il-kawża lleċita billi t-transazzjoni saret kontra l-provvediment tal-Exchange Control Act u l-preskrizzjoni *ai termini* tal-Artiklu 2156 tal-Kapitlu 16.

“Il-konvenuti wkoll kollha eċċepew li l-ftehim tad-19 ta’ Frar 1993 m’għandu x’jaqsam xejn mal-mertu tal-kawża u l-Qorti hawn ma tistax ma taqbilx magħħom – iżda **sa ċertu punt**. Dik l-iskrittura għandha rilevanza fuq il-fatt li jissemma li Gauci kien ukoll debitur tal-attur f’somma oħra (appuntu l-ammont mitlub f’din il-kawża) u għalhekk għandha *semmai* valur probatorju, *sia pure* importanti. Mill-bqija, pero` huwa veru li *ut sic* m’għandha x’taqsam xejn.

“L-eċċeżżjoni tal-preskrizzjoni proposta mill-konvenuti Cardona hija dik tal-ħames snin li tirrigwarda azzjonijiet għal ħlas lura ta’ flus mogħtija b’self taħt is-sub-inċiż (e) billi dawn ma rriżultawx minn att pubbliku. Kif *gia`* ingħad

I-iskrittura saret f'Mejju 1991; u fit-22 ta' Novembru, 1991 I-attur innotifika lill-konvenuti kollha b'ittra uffiċjali li ġiet notifikata (kopja tagħha ġiet esebita a fol 178 tat-tielet volum). Jirriżulta wkoll li s-somma ta' erba' mijà u erbgħin Lira Maltin (Lm440) akkont ta' din I-iskrittura ġew imħallsa meta sar il-kanċellament tal-ipoteka rigwardanti s-self I-ieħor u dan kien fl-1994. Għalhekk certament il-preskrizzjoni ġiet interrotta u I-kawża ġiet istitwita fl-1996. Kwindi din I-eċċeazzjoni se tiġi miċħuda. Kif qal I-attur fin-nota tiegħu, I-Artiklu 1100 tal-Kapitlu 16 jagħmilha cara li I-aċċettazzjoni tad-dejn minn debitur solidali tikser il-preskrizzjoni anke fil-konfront tad-debituri I-oħra solidali u I-iskrittura tagħmilha cara li d-debituri kienu tali solidalment bejniethom. Dan għalhekk ifisser ukoll li I-eċċeazzjoni I-oħra ta' Gauci fir-rigward tas-solidarjeta' tal-konvenuti hija infodata u għandha tiġi respinta.

“L-eċċeazzjoni tal-kawża lleċita timmerita approfondiment wisq ikbar. Kif sewwa qalu I-konvenuti I-Artiklu 987 tal-Kapitlu 16 jgħid li obligazzjoni *magħmul fuq kawża lleċita m'għandiekk effett*. Il-Qrati tagħna kellhom ukoll diversi okkażjonijiet jippronunzjaw ruħhom dwar dan. Fis-sentenza tagħha fil-kawża fl-ismijiet Perit Raymond Vassallo vs Anthony Cuschieri mogħtija fit-18 ta' Mejju, 1993 din il-Qorti qalet illi;

“Hija bla effett kwalunkwe obligazzjoni magħmul fil-kawża lleċita u I-kawża hija lleċita meta projbita mil-ligi jew kontraru għall-għemil xieraq jew għall-ordni pubbliku u I-konvenzioni hija kontra l-ordni pubbliku meta hija kontra l-interess generali. Il-kwistjoni tal-legalita' jew le tal-konvenzioni minħabba kawża lleċita tista' tiġi sollevata mill-Qorti ex ufficio (Vol XLI- P I pagna 684 u 694).

“Gie ukoll ritenut illi I-leġislazzjoni ta' natura fiskali hi minnha nnifisiha ta' ordni pubbliku in kwantu hu presunt li saret fl-interess komuni.

“Quando il fatto e' illecito la legge non riconosce alcun effetto alla convenzione; e' una obbligazione fondata su causa illecita, poiche' la causa si confone coll' oggetto dei contratti; e quando la causa e' illecita ' obbligazione e'

inesistente e non po avere alcun effetto' – Laurent Vol XXVII para. 402.

"Skrittura li toħloq obligazzjonijiet illeċiti in kwantu jikkontemplaw sitwazzjonijiet li huma pprojbiti mil-liġi jew kontrarju għall-ordni pubbliku ma tista' titnissel minnha ebda azzjoni ċivili."

"Din is-sentenza pero` għandha ħafna fatti li jixxiebhu ma' din il-kawża; kienet dwar esekuzzjoni ta' konvenju u l-konvenut ecċepixxa li l-attur kien se jħallas parti mill-prezz f'munita estera u kwindi bi ksur tal-liġijiet tal-Kambju u bla permess neċċesarju mill-Bank Ċentrali. Il-Qorti dwar dan qalet hekk;

"Il-Qorti jidhrilha li li l-illecita' ma toħrogħ ut sic miċ-ċirkostanzi tal-metodu u modalita' tal-pagament tal-prezz mifthiehem. Dan għaliex bħala fatt jirriżulta li dak illi l-partijiet kienu qeqħdin jiftehma in relazzjoni tal-liġi dwar kif kellu jiġi mħallas il-prezz ma kienx jifforma parti mill-konvenju u ma ġie bl-ebda mod stipulat bħala kundizzjoni tiegħu. Dan iffisser li l-attur kellu kull dritt jiddesisti mill-intenzjoni tiegħu ... li jivvjola l-liġijiet fiskali."

"Dan il-principju fil-fehma tal-Qorti japplika wkoll għal dan il-każ ħlief forsi għall-aħħar sentenza billi jidher li l-attur kien *gia` ivversa* l-flus bil-metodu msemmi. L-istess bħal fil-kawża msemmija, il-modalita' tas-self hija ħaġa marginali u ma tirrigwardjax il-ftehim *ut sic*. Il-kawża tal-kuntratt ta' self (u l-azzjoni attrici hija bbażata fuq hekk) hija li l-kreditur jgħaddi l-flus lid-debitur bil-promessa li jitħallas lura. Kieku l-ftehim impona bħala mod ta' ħlas li jsir *tramite* operazzjonijiet li jiksru l-liġi, il-Qorti kien certament ikollha ripensament. Iżda kif *gia` ingħad il-modus* tal-ħlas lanqas biss issemma fil-ftehim. Huwa minnu wkoll li l-attur kien se jieħu imgħax esorbitanti kieku l-operazzjoni rnexxiet iżda huwa ma huwiex qed jitlob xejn ħlief il-flus li vversa. Anke fejn il-liġi tagħna tipprobixxi l-użura tagħmilha cara li l-kreditur jista' jitlob biss il-ħlas lura tal-flus li jkun ħareġ (kif qed jagħmel l-attur) u mhux iktar mill-imgħax konsentit mil-liġi – u l-attur lanqas dan m'huwa jitlob (Artiklu 1852 tal-Kapitlu 16). Għalhekk il-

Qorti se tiċħad l-eċċeżzjoni in kwistjoni iżda se tieħu l-passi xierqa kif se jingħad iktar 'l ifsel.

"Kwantu mbagħad għall-allegazzjoni tal-konvenuti li l-attur kien qed jipparteċipa fi skema li sfortunatament falliet il-Qorti ma tħossx li mill-kumpless tal-provi dan huwa verosimili. Lill-attur kien jinteressah li mill-flus li għaddha fi ffit ġimgħat jieħu kwaži t-triplu. Oltre dan meta l-konvenuti ffirmaw l-iskrittura kienu jafu x'qeqħdin jagħmlu u ddikjaraw li ssellfu dik is-somma. Jista' jkun illi Gauci ma ħa xejn mill-flus iżda għażel li jagħmilha ta' garanti solidali għaliex kien hu li kkonvinċa lill-attur biex jivversa l-flus u allura ma jistax issa jiġi jgħid li l-attur kien jaf li qed jissogra flusu b'dak il-mod. Il-konvenuti ħadu l-flus biex huma wkoll mingħalihom isiru sinjuri u ġew truffati. Ladarba għażlu li jiffirmaw l-iskrittura għandhom iwieġbu għall-konsegwenzi li ġgib magħha u l-istess skrittura tindika bl-iktar mod ċar li l-attur **sellef il-flus u mhux investihom**.

"Jibqa' allura l-iskrittura esebita mill-konvenut Gauci fejn jidher li l-attur irrinunzja għall-azzjonijiet legali fil-konfront tiegħu. Dan sar preżenzjalment mal-garanzija *tramite l-polza tal-assikurazzjoni* li dwarha *gia'* ingħad ħafna. Lewwel nett il-Qorti hija perplessa kif din l-iskrittura qatt ma ġiet esebita fl-oriġinal tagħha bl-attur jinsisti li ġew miżjudha ż-żewġ paragrafi finali. Gauci kellu kull interess li jżomm l-oriġinal u mhux verosimili li huwa ta' l-oriġinal lill-attur meta l-posta *in palio* kienet daqshekk kbira. Huwa minnu pero` li anke l-attur kellu interess iżomm l-oriġinal anke jekk l-iktar ħaġa importanti għalih kien li jkollu l-polza f'idejh u lanqas din ma ġiet esebita. Jirriżulta pero` li parti importanti minn dan il-ftehim kienet l-assenjazzjoni tal-polza u rriżulta mill-provi li l-premia ma baqqħux jitħallsu minn seba' snin lil hawn. Għalhekk din il-polza waslet biex tintemm għal kollox jekk mhux *gia'* ntemmet. Kien fl-interess tal-konvenut Gauci fiċ-ċirkostanzi li jibqa' jżomm *in vigore* l-polza u jgħib il-provi fir-rigward. Għalhekk anke jekk din l-iskrittura ġiet iffirmsata kif prodotta, kundizzjoni importanti minnha ntemmet u kwindi l-attur ġie mingħajr garanzija ta' xejn. Kollox ma' kollox il-Qorti tħoss li l-verżjoni tal-attur f'dan ir-rigward hija iktar verosimili anke

minħabba l-fatt li fl-kuntratt li sar wara quddiem in-Nutar Bugeja kif *gia`* ingħad isseemma li l-attur kien kreditur ta' somma oħra – appuntu l-kreditu li joħroġ mill-iskrittura li tat lok għal din il-kawża. Għalhekk il-Qorti tħoss li m'għandhiex tikkunsidra li l-attur irrinunzja għall-azzjoni legali fil-konfront ta' Gauci u anke jekk kien għamel dan, iċ-ċirkostanzi saru tali li tali rinunzja ma kellhiex tfisser li huwa jibqa' mċaħħad mill-flus li kien ħareġ.

“Għaldaqstant il-Qorti tiddeċċiedi l-kawża billi tiċħad l-eċċeżzjonijiet kollha tal-konvenuti u tilqa’ t-talba attrici billi tikkundanna lill-konvenuti jħallsu lill-attur is-somma ta’ mijha u erbgħha u sittin elf, mitejn u erbgħha u erbgħiñ Euro u tnax-il ċenteżmu tal-Euro (€164,244.12), ossija sebgħiñ elf, ħames mijha u għaxar Liri Maltin (Lm70,510), bl-imgħaxxijiet min-notifika taċ-ċitazzjoni. Fiċ-ċirkostanzi l-ispejjeż tal-kawża jkunu bla taxxa. Il-Qorti tordna li s-sentenza tiġi notifikata lill-Kummissarju tal-Pulizija biex jinvestiga jekk kienx hemm ksur tal-liġi u f'każ li dan jirriżultalu jieħu l-passi legali fil-konfront ta’ dawk il-persuni li kien responsabbi għal dan il-ksur.”

Rikors tal-appell tal-konvenuti Joseph u Carmen konjugi Gauci.

Minn din is-sentenza appellaw biss il-konjugi Joseph u Carmen Gauci. Huma hassewhom aggravati bid-digriet u sentenza surriferita tal-ewwel Qorti u interponew appell minnhom b'rikors prezentat fid-29 ta' Jannar 2008.

In succinct, l-aggravji tal-appellant huma s-segwenti:

1. L-ewwel Qorti erronjament cahdet l-ecċeżzjoni li l-interpretasjonijiet attrici huma afflitti minn kawza illecita billi kienu kontra d-dispozizzjoniżiet valutarji tal-allura *Exchange Control Act*. Huma jsostnu li la darba mhux biss il-metodu ta’ versament, izda anke n-natura intrinsika tan-negozju kienet afflitta b'illegalita’, ma jistax ikun hemm azzjoni ghall-hlas.
2. Fit-tieni lok l-ewwel Qorti erronjament ma ppermettiex li tingħatha ecċeżzjoni ulterjuri li l-atturi ma kellhomx interess guridiku meta rrizulta li parti mill-flus ma

kienux jappartjenu lill-atturi izda kienu tal-familjari taghhom.

3. L-ewwel Qorti skorrettament ma qisitx ir-rinunzia permezz ta' skrittura li saret quddiem l-awditur Joseph Dingli u awtentikata minnu. L-appellanti kienu wrew sufficjentement l-ezistenza ta' din l-iskrittura u li l-original ma kienitx għandhom. Il-kwistjoni tal-polza ta' assikurazzjoni ma kienitx bizzejed biex tinvalida r-rinunzia u dan il-punt gie konsidrat mill-Qorti meta lanqas gie sottomess mill-kontro parti, għalhekk il-Qorti ma kienitx proceduralment korretta meta d-decidiet punt li ma tqajjimx quddiemha.

4. Fir-raba' aggravju, il-konvenuti jsostnu li l-ewwel Qorti malament interpretat il-fatti fis-sens li ma fehmitx li l-flus ma ghaddewx b'titolu ta' self izda kienu fin-natura ta' partecipazzjoni aleatorja fejn l-atturi dahlu għar-riskju f'neozju kummercjal. Anke jekk jigi stabbilit li l-flus verament ghaddew, Gauci ma rcevihomx, u lanqas b'titolu ta' self. Il-konvenuti jissottomettu li l-atturi ma rnexxielhomx jippruvaw it-talba tagħhom kif rikjest fil-kamp civili.

5. Fil-hames aggravju l-konvenuti jsostnu li l-ewwel Qorti skorrettamente akkoppjat l-iskrittura tad-19 ta' Frar 1993 mad-debitu pretiz, meta fil-fatt ma kien hemm ebda konnessjoni.

6. Fl-ahharnett il-konvenuti jghidu li l-Qorti applikat hazin il-principju dwar is-solidarjeta` passiva bejn il-partijiet. Il-punt huwa li, kienet x'kienet ir-relazzjoni originali, din tbiddlet bir-rinunzia li għamel l-attur fil-konfront tal-konvenut.

Għal dawn ir-ragunijiet l-appellanti konġugi Gauci talbu r-revoka tas-sentenza mogħtija mill-ewwel Qorti billi din il-Qorti tichad t-talbiet attrici, u f'kaz li din it-talba ma tintlaqax, tirrevoka d-digriet tas-17 ta' Novembru 2005 u tammetti l-prezentata ta' risposta guramentata ulterjuri.

Risposta u kontestwali appell incidental tal-atturi Gaetano u Mary konġugi Abdilla.

L-atturi appellati wiegbu li s-sentenza hija gusta u timmerita konferma salv dak li se jigi sottomess dwar l-

appell incidental li rigwardanti l-kundanna ghall-hlas tal-imghax u l-ispejjez tal-kawza (fol. 11 tal-atti tal-appell).

Dwar l-ewwel aggravju, l-appellati ssottomettew li sabiex it-talbiet tagħhom ikunu afflitti minn kawza illecita, l-obbligazzjoni illi huma jkunu jridu jinforzaw gudizzjarjament trid tkun illecita. Il-Qorti ma tistax tinforza obligazzjoni li hija kontra l-ligi u l-ordni pubbliku, izda dak li l-appellati talbu li jigi inforzat huwa obbligazzjoni ta' radd lura ta' somma mislufa; u mhux rilevanti f'liema munita thallsu l-flus mill-appellati lill-konvenuti.

It-talba tal-appellant biex jigi revokat id-digriet tas-17 ta' Novembru 2005 hija irrita u nulla billi t-talba fir-rikors tal-appell saret b'mod sussidjarju f'kaz li din il-Qorti ma tilqax l-ewwel talba u għalhekk din it-talba ma tistax tintlaqa' mingħajr ma tigi revokata s-sentenza appellata u allura mingħajr ma tintlaqa' wkoll l-ewwel talba. Inoltre l-ewwel Qorti kienet korretta meta cahdet it-talba ghall-prezentata tal-eccezzjoni ulterjuri billi din saret fi stadju avvanzat tal-proceduri u l-konvenuti kienu jafu mill-bidu nett minfejn kienet gejjin il-flus stante li l-attur kien hallas b'cheques. Inoltre ir-relazzjoni guridika kif tirrizulta mill-iskrittura kienet biss bejn l-attur u l-konvenut.

Dwar it-tielet aggravju, l-appellati jikkontendu li l-ewwel Qorti kienet korretta fl-apprezzament li għamlet u hi ma ddecidiet xejn oltre t-talbiet u l-eccezzjonijiet, imma ziedet argument ghaliex hasset li l-atturi ma kienux irrinunzjaw ghall-pretenzjonijiet tagħhom.

Ir-raba' aggravju, skond l-appellati, huwa wkoll infondat, billi l-iskrittura li fuqha hija bbazata l-pretenzjoni attrici f'din il-kawza ssemmi kjarament li l-flus kienu avvanzati bhala self. Lanqas ma hu minnu li skond din l-iskrittura l-flus kienu restitwibbili biss f'kaz li ma jigux utilizzati. Lanqas ma hemm lok għal xi eccezzjoni ulterjuri dwar uzura, billi l-attur qed jitlob lura biss is-somma mislufa u mhux il-LM 200,000 imsemmija fl-iskrittura.

L-aggravju l-iehor, li ma kien hemm ebda relazzjoni bejn l-iskrittura tal-1993 u d-debitu pretiz, ukoll m'ghandhiex tigi

milqugha billi in effetti f'din l-iskrittura Gauci kien intrabat li mill-qliegh li kien ser jagħmel mill-bejgh ta' xi proprjeta`, huwa jħallas parti mid-dejn mertu ta' din il-kawza. Kwantu għas-solidarjeta` tal-konvenuti din tirrizulta mill-iskrittura.

Appell Incidentali

L-atturi appellati hassewhom aggravati bis-sentenza surreferita, u interponew appell incidentali minnha b'dawn iz-zewg aggravji:

L-ewwelnett l-imghaxjet għandhom jithallsu mid-data tal-ittra ufficjali, cioe` mit-22 ta' Novembru 1991 meta gew interpellati l-konvenuti kollha biex ihallsu, u mhux mid-data tan-notifika tac-citazzjoni kif deciz mill-ewwel Qorti.

Fit-tieni lok, ma kienx hemm raguni ghalfejn l-ispejjez kellhom jibqghu bla taxxa bejn il-partijiet, meta l-Qorti laqghet it-talbiet attrici kollha kif mitluba.

Għaldaqstant l-atturi talbu li tigi revokata dik il-parti tas-sentenza fejn il-konvenuti gew ikkundannati jħallsu l-imghax mid-data tan-notifika tac-citazzjoni, u minflok tiddikjara li dawn jibdew jiddekkorru mit-22 ta' Novembru 1991; tirrevoka dik il-parti tas-sentenza fejn iddiċċarat li l-ispejjez jibqghu bla taxxa u minflok tiddikjara li l-ispejjez għandhom jithallsu mill-konvenuti; u fl-ahharnett tikkonferma l-bqija tas-sentenza

Risposta ghall-appell incidentali

L-appell incidentali gie kontestat mill-konvenuti konjugi Gauci li ssottomettw li l-ewwel Qorti kellha dritt tezercita d-diskrezzjoni tagħha kwantu ghall-imghax u l-spejjez.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

Il-Qorti tibda biex tissenjala, b'referenza għal dak sottomess mill-appellant li din l-Qorti għandha terga' tidhol fil-valutazzjoni tal-provi ghax saru zbalji ta' fatt u ta' dritt mill-ewwel Qorti (ara l-ahħar parti tal-paragrafu 12 tar-rikors tal-appell), illi l-Qorti tal-Appell, bhala Qorti ta' revizjoni, dejjem tagħmel il-valutazzjoni tagħha tal-provi li

kellha quddiemha l-ewwel Qorti biex tara jekk, abbazi ta' dawk il-provi, dik il-Qorti setghetx legalment u ragjonevolment tasal ghall-konkluzjoni li fil-fatt tkun waslet għaliha. Jekk dik l-Qorti setghet tasal, ragjonevolment u legalment, għal dik il-konkluzjoni, allura din il-Qorti generalment ma tiddisturbax l-apprezzament li jkun sar.

Issa, il-bazi ta' din il-kawza hija skrittura privata datata 19 ta' Mejju 1991 iffirmata mill-attur Gaetano Abdilla u l-konvenuti Joseph Gauci, Tarcisio Cardona u John Mary Cardona. Il-partijiet kwazi ma jaqblu xejn dwar kif saru l-affarijiet wara l-iffirmar ta' din l-skrittura, bl-attur Abdilla jsostni li s-self baqa' ma thallasx lura u l-konvenuti jsostnu, fost affarijiet ohra, li Abdilla ma kienx sellifhom izda rriskja magħhom l-istess somma. Lanqas ma jaqblu l-partijiet Gauci u Abdilla li giet iffirmata skrittura fejn saret rinunzja da parti ta' Abdilla għad-drittijiet li seta' kelli fil-konfront ta' Gauci, b'Abdilla jallega li l-istess skrittura giet imbagħbsa mill-appellant Gauci.

Għaldaqstant din il-Qorti sejra tghaddi biex tezamina l-aggravji tal-appellant Gauci.

Illi l-ewwel aggravju jitrattra l-ezistenza ta' kawza illecita stante li l-flus li gew mghoddija lill-konvenuti kienu f'munita estera, liema operazzjoni kellha, fiz-zmien in kwistjoni, bzonn tal-awtorizzazzjoni tal-Bank Centrali¹. L-appellanti jsostnu illi l-illecita` intrinsika toħrog mill-fatt illi qed tintalab rifuzjoni ta' ammont ta' flus li thallas illegalment u konsegwentement l-atturi ma jistghux jazzjonaw għal kundanna ta' hlas.

Illi l-ewwel Qorti għamlet distinzjoni bejn il-modalita` tas-self u l-kawza tal-kuntratt *de quo* u waslet ghall-konkluzjoni illi l-ftehim *ut sic* ma kienx ibbazat fuq l-ebda kawza illecita. L-appellanti naturalment ma jaqblux ma' dan ir-ragħonament u jissottomettu illi l-fatt li s-self sar f'munita estera mħuwiex xi haga marginali, kif qalet l-ewwel Qorti, imma jolqot l-essenjalita` tal-istess negozju.

¹ Ara xieħda Jsemond Cutajar Vol. II. fol 353.

Din il-Qorti hija tal-fehma illi minn qari tal-kuntratt esebit a fol.5 u 6 tal-process ma tirrizulta l-ebda kawza illecita u mkien fl-iskrittura ma jissemma' kif kellhom jigu mislufa l-flus. Meta gew mislufa l-flus jista' jkun li l-mod kif sar kien imur kontra d-dispozizzjonijiet tal-*Exchange Control Act* kif vigenti fiz-zmien in kwisjtoni, pero` dan bl-ebda mod ma jista' jivvizzja l-kuntratt *de quo stante* li l-kawza jew l-obbligazzjoni tal-istess kuntratt kienet is-self bil-promessa tal-hlas lura.

Din il-Qorti tagħmel referenza għas-sentenza **John Baptist Zammit v. John Grech** (Qorti tal-Appell, Sede Inferjuri 28 ta' April 2004) fejn f'dak il-kaz il-konvenut eccepixxa li kien hemm kawza illecita f'kuntratt ta' self abbazi tal-fatt li l-imghaxijiet kienu superjuri għal dawk li trid il-ligi. F'dik is-sentenza intqal: “*Din il-Qorti lanqas ma taqbel mal-appellant illi l-iskrittura għandha titqies intrinsikament illecita ghall-fatt tal-indikazzjoni ta' rata ta' nteressi in eccess ta' dak sanzmanat mil-ligi. Ibda biex l-attur appellat illimita ruhu biex jiddomanda biss il-hlas tal-bilanc tas-self u mhux ukoll tal-interessi dettaljati fl-iskrittura. Anke kieku pero` l-iskrittura kellha titqies illecita, u allura nulla, dan ma jfissirx illi self ma kienx hemm. Li s-self sar huwa accettat u anke ammess mill-istess appellanti.*”

Anke kieku kellu jigi accettat li kien hemm illecita`, mhux gust li ‘*ex post facto*’ il-konvenuti jippretendu li għandhom jivantaggjaw ruhhom bit-turpitudini tagħhom stess biex jirrezistu l-hlas mingħandhom reklamat. Hu ovju li l-appellant qed jittantaw juzaw il-karta regina tal-illecita` tal-kawza tal-kuntratt f'ttentattiv ahhari biex jippruvaw jehilsu mill-obbligazzjoni kontrattwali tagħhom li huma liberament assumew. Kif rilevat fil-kawza **Antonio Cassar noe v. Boris Arcidiacono**, Qorti tal-Appell, 5 ta' Ottubru 1998, “*id-dispozizzjonijiet tal-Artikoli 987 sa 991 tal-Kodici Civili ma humiex intizi biex jagħtu xi drittijiet lil min ikun konxjament u deliberatamente ikkontratta obbligazzjoni b'kawza illecita jew kontra l-ordni pubbliku imma kienu biss intizi bhala deterrent kontra l-ezekuzzjoni ta' tali obbligazzjoni*”.

Ghaldaqstant kif gia` ntqal *supra*, din il-Qorti rriezaminat il-provi kollha kif ukoll l-apprezzament li sar mill-ewwel Qorti biex propriu taccerta ruhha, fl-ambitu ta' dak appena premess, jekk il-konvinzioni tagħha tal-istess provi kellhiex twassalha għal rizultat u ezitu differenti minn dak li waslet għaliex l-ewwel Qorti. Hi l-fehma kunsidrata ta' din il-Qorti illi f'dan il-kaz ir-rikunsiderazzjoni tal-atti kollha processwali ma setghux iwassluha għal konkluzjoni diversa minn dik ragġunta mill-ewwel Qorti dwar dan l-aggravju.

Il-Qorti sejra tħaddi biex tezamina t-tieni aggravju rigwardanti l-fatt illi almenu parti mill-fondi ma kinux jappartjenu lill-attur u għalhekk kien jonqos ir-rekwizit tal-interess guridiku. Bhala fatt gie stabbilit, anke minn ammissjoni tal-istess attur, illi almenu parti mis-somma mislufa kienet inharget minn kontijiet li l-attur kellu ma' terzi familjari tieghu. Din il-Qorti ezaminat id-dokumenti immarkati GA1 u GA2 esebiti mill-attur waqt ix-xhieda tieghu tad-9 ta' Mejju 2005 li minnhom jirrizulta illi parti mis-somma mislufa originat minn kontijiet li l-attur kellu ma terzi jew kontijiet ta' terzi li l-attur kellu access għalihom. Madankollu din il-Qorti hi tal-fehma illi ai fini ta' din il-kawza il-provenjenza tas-somma reklamata hija irrilevanti stante li r-relazzjoni guridika in ezami hija abbazi tal-iskrittura tad-19 ta' Mejju 1991 liema skrittura saret bejn il-partijiet f'din il-kawza biss. Mill-istess skrittura huwa biss l-attur li jidher li qiegħed jaffettwa s-self *de quo*, u għalhekk certament għandu kull interess li jippromwovi din il-kawza għar-restituzzjoni tas-somma kollha mislufa.

Inoltre l-konvenuti Gauci kienu talbu biex jigu awtorizzati jressqu din l-eccezzjoni fl-1 ta' Novembru 2005 meta l-istess konvenut Gauci kien jaf sew bic-cekkijiet li hargu favur Cardona mill-bidu, u għalhekk, fil-fehma ta' din il-Qorti, l-ewwel Qorti kienet gustifikata li tichad it-talba għal prezentata ta' tali eccezzjoni daqshekk tardivament fil-proceduri. Għaldaqstant dan l-aggravju qiegħed ukoll jigi michud.

Illi t-tielet aggravju tal-appellant Gauci huwa fis-sens illi l-ewwel Qorti injorat l-iskrittura ta' rinunzja tal-attur Gaetano

Abdilla. Fuq din l-iskrittura tezisti kontroversja shiha. L-appellanti jsostnu li din giet iffirmata mill-attur hekk kif inhi esebita fil-process filwaqt li l-attur isostni li dak li ffirma ghalih mhux dak li hemm imnizzel illum f'dik l-iskrittura, jew almenu parti minnu gie mizjud wara li huwa kien iffirma. L-appellant Gauci jsostni l-versjoni tieghu illi l-kopja esebita hija fil-fatt kopja ta' dak li effettivament gie ffirmat minn Abdilla permezz tax-xhieda ta' Joseph Dingli, awditur fl-ufficcju tieghu, li kien iffirma l-istess skrittura bhala xhud tal-firem.

Jibda biex jinghad illi l-original ta' din l-iskrittura qatt ma gie ezebit f'dawn il-proceduri ghalkemm giet mitluba l-produzzjoni tieghu stante li l-appellant Gauci jghid li dan qieghed għand Abdilla mentri dan tal-ahhar jghid li l-original zammu Gauci. L-ewwel Qorti hasset li l-verzjoni li tal-attur kienet iktar verosimili u kkonkludiet ukoll li anke jekk l-attur kien irrinunzja, ic-cirkostanzi saru tali li dik irrinunzja ma kellhiex tfisser li huwa jibqa' mcaħħad mill-flus li kien hareg, u dan b'referenza ghall-polza ta' assikurazzjoni li Gauci kien ta' bhala *pledge* lil Abdilla, liema polza pero` jista' jkun li illum m'ghadhiex *in vigore* jew illum hi bla valur².

Din il-Qorti ma taqbilx għal kollox ma' din il-konkluzjoni għar-ragunijiet segwenti. Il-parti li certament kellha l-ikbar interess li zzomm l-original tal-istess skrittura huwa l-appellant Joseph Gauci, li kellew kull interess juri li m'ghandu jaġhti xejn lil Abdilla. Din il-Qorti thoss illi huwa inverosimili li l-appellant Gauci, li hu awditur ta' daqstant esperjenza fis-settur tieghu, u tant intiz dwar il-ligijiet fiskali³, se jħalli dokument ta' tali importanza minn taht idejh. Fl-opinjoni tal-ewwel Qorti, dak kollu li għamel l-appellant Gauci, u cioe` l-fatt li ttransunta għand in-Nutar Pierre Falzon kopja tal-istess ftehim, iktar jitfa' dawl fuq il-fatt li huwa ried akkost ta' kollox li l-kontenut ta' din l-iskrittura jitwemmen. Din il-Qorti pero` hija ta' opinjoni kemmxjejn differenti. L-appellant jistrieh ukoll fuq il-fatt li Joseph Dingli fl-1996 iccertifika li l-istess ftehim kien gie

² Ara xieħda ta' J.Bonello a fol 303 u 361 Vol. II.

³ Ara fol. 43 ta' Volum III

ffirmat quddiemu. Madankollu I-istess Joseph Dingli fix-xhieda tieghu tat-22 ta' Ottubru 2001 stqarr li hu ma kienx involut f'dak li kien qeghdin jiddiskutu Gauci u Abdilla pero` kien biss xhud tal-firem. Din il-Qorti meta rat I-istess skrittura fl-intier tagħha thoss illi appartu I-fatt li fit-tieni paragrafu hemm id-data tal-iskrittura nieqsa, it-tielet paragrafu jinnewtralizza l-effetti tal-ewwel paragrafu b'dan illi I-garanzija li Abdilla kellu bil-polza ta' assikurazzjoni, bl-istess paragrafu din setghet tigi terminata b'att unilaterali ta' Gauci. Għalhekk din il-Qorti ma tantx tara sens li persuna li għandha tiehu somma konsiderevoli ta' flus tingħata bhala garanzija polza ta' assigurazzjoni u fl-istess nifs taccetta li din il-garanzija tista' tigi terminata jew pleggiata lil terzi minn minn għandu jaġtih mingħajr avviz. Għaldaqstant din il-Qorti, għal ragunijiet xi ftit differenti mill-ewwel Qorti, hija tal-fehma illi dak li kien miftiehem bejn Gauci u Abdilla kien biss dak kontenut fl-ewwel paragrafu u z-zewg paragrafi ta' wara jidher li zdiedu wara li I-istess skrittura giet iffirmata. Għaldaqstant I-istess aggravju qiegħed jigi michud.

Aktar minn hekk, din il-Qorti tosserva illi filwaqt li din il-kwittanza suppost giet iffirmata fid-19 ta' Lulju 1992, f'kuntratt sussegamenti u cie` dak esebit a fol. 7 tal-process, datat 19 ta' Frar 1993, qegħdha terga' ssir referenza ghall-istess self fejn I-appellant Gauci obbliga ruhu li mmedjatament meta jsib it-trasferiment ta' proprjeta` mertu ta' dak il-kuntratt javza lill-appellat Abdilla u jobbliġa ruhu li jaġtih il-qleġġ rimanenti a favur tal-flus ohra mislu fa brevi manu minnu fid-19 ta' Mejju 1991.⁴ Għalhekk din il-Qorti thoss li I-verzjoni tal-appellant Gauci certament m'ghandhiex mis-sewwa ghaliex kieku veru kellu I-kwittanza mingħand I-appellat Abdilla fir-rigward tal-iskrittura tad-19 ta' Mejju 1991, ma kienx se jiddikjara li għad baqghalu jaġhti xi bilanc lill-istess Abdilla rigwardanti s-self brevi manu tad-19 ta' Mejju 1991! Il-versjoni ta' Abdilla ssib konferma fid-deposizzjoni tan-Nutar Bugeja.

Ir-raba' aggravju tal-appellant hu fis-sens li n-negożju *de quo* qatt ma kien fin-natura ta' self izda ta' *venture capital*

⁴ sottolinejar ta' din il-Qorti

fejn I-attur ippartecipa fir-riskju. L-iskrittura tad-19 ta' Mejju 1991 inghatat essenzjalment zewg interpretazzjonijiet mill-partijiet, bl-attur isostni li din kienet skrittura ta' self filwaqt li I-konvenuti Gauci u Tarcisio Cardona isostnu li I-attur Abdilla dahal kompartecipi f'kuntratt aleatorju. Fil-fehma ta' din il-Qorti d-dicitura tal-iskrittura hija wahda cara fis-sens illi I-attur silef is-somma ta' Lm71,650 lill-konvenuti in solidum bejniethom. L-istess partijiet qablu li I-ammont li kellu jithallas lura lil Abdilla kien ta' Lm200,000 rappresentanti parti s-somma mislufa u I-bilanc bhala qlegh minn operazzjoni li I-konvenuti Cardona ghamlu fin-Nigeria man-Nigerian National Petroleum Corporation. Inoltre fil-ftehim gie mahsub x'jigri jekk I-operazzjoni tan-Nigeria ma ssirx, f'liema kaz il-flus avvanzati kellhom jinghataw lura sat-28 ta' Mejju 1991.

Fil-fehma ta' din il-Qorti I-intenzjoni tal-partijiet fuq din I-iskrittura kienet li jsir self u mhux li Gaetano Abdilla ikun ko-partecipi fin-negoju li kellhom fin-Nigeria. L-istess sar fil-kaz ta' Silvio Buttigieg, li wkoll silef flus lill-appellanti. Huwa veru li Abdilla kellu jircievi Lm200,000 kieku I-operazzjoni irnexxiet, u f'dan is-sens seta' kien hemm lok li wiehed jghid li dan is-self kien wiehed kolpit bl-uzura, pero` I-attur f'din il-kawza mhux qieghed jitlob li jigu restitwiti lilu Lm200,000 izda biss il-bilanc tas-somma mislufa. Il-Qorti tirrileva illi I-iskrittura giet miktuba mill-appellant stess, li kif gia` nghad huwa bniedem certament mhux ingenwu, u ghaldaqstant li kieku verament in-negoju ma' Abdilla kien fis-sens li qieghed isostni, hu certament kien jaf kif għandu jirredigi I-iskrittura fis-sens li hu qed jallega, u mhux jagħmilha ta' semplici self.

Illi di piu` kieku verament Abdilla dahal għal dan ir-riskju, I-appellant Gauci ma kellux ghalfnejn ihossu responsabbi lejh u jagħmillu *pledge* ta' polza ta' assikurazzjoni biex jiehu flusu lura. L-azzjonijiet tieghu u cioe` I-*pledge* ta' polza ta' assikurazzjoni favur I-attur u dak li qieghed isostni fl-aggravju tieghu huma kontradittorji.

L-appellanti jillamentaw ukoll mill-apprezzament tal-provida parti tal-ewwel Qorti. Huma jsostnu li qari tas-sentenza jindika illi I-ewwel Qorti qagħdet aktar fuq aspetti

ta' probabbilita` u ta' verosomiljanza. Din il-Qorti tibda billi tosserva li fin-nuqqas ta' provi li juru li tezisti raguni jew ragunijiet serji u gravi bizzejjed li jiddettaw mod iehor, din il-Qorti tat-tieni grad kemm jista' jkun ma tiddisturbax dak l-apprezzament u dik l-evalwazzjoni tal-provi li jkunu saru mill-ewwel Qorti, u li, allura, tkun qegħda fl-ahjar qaghda li tisma', tikkontrola u tevalwa l-istess provi u xhieda prodotta u mismugha quddiemha. Fit-tieni lok, imbagħad, minn ezami akkurat tal-provi akkwiziti, din il-Qorti ma jidhriħiex li kien hemm xi apprezzament zbaljat jew xi konkluzjoni erroneja min-naħha tal-ewwel Qorti. Huwa minnu li fix-xhieda mogħtija minn Jimmy Cardona quddiem l-ewwel Qorti, u din aktar minn sittax-il sena wara li giet iffirmata l-iskrittura tas-self, l-istess xhud kien titubanti fuq certi mistoqsijiet u kellu certi amneziji li jistgħu jkunu wkoll gustifikati; pero` fl-ahhar mill-ahhar huwa kkonferma illi dak li kien ha gurament fuqu fl-affidavit tieghu ipprezentat u mahluf fl-20 ta' Gunju 1998 kien jaf x'fih qabel iffirmah u li hadd ma heddu biex jiffirma l-istess, u dan kuntrarjament għal dak allegat mill-appellanti fl-appell tagħhom illi l-istess Cardona halef l-affidavit mingħajr ma kien jaf dwar il-kontenut tieghu. Din il-Qorti ma ssib l-ebda gustifikazzjoni valida ghala għandha tiskarta l-affidavit ta' Cardona kif suggerit mill-appellant. Għaldaqstant din il-Qorti thoss illi hemm provi adegwati u sufficjenti li jindikaw li għandha tipprevali l-verzjoni tal-fatti kif premessi mill-atturi appellati u kif accettati mill-ewwel Qorti.

Aggravju iehor huwa illi l-ewwel Qorti malament akkoppjat skrittura datata 19 ta' Frar 1993 mal-mertu tal-kawza u din l-iskrittura giet esebita biex tizgwida lill-Qorti stante li l-mertu tagħha ma kellu x'jaqsam xejn mal-iskrittura tal-1991. Fl-opinjoni ta' din il-Qorti dan l-aggravju huwa infondat stante illi jirrizulta ampjament car illi fl-iskrittura tal-1993 qieghda issir referenza cara għas-self li sar mill-appellant Abdilla lil Gauci fuq l-iskrittura tal-1991. L-appellant Gauci ma gab l-ebda prova illi fl-istess gurnata li saret l-iskrittura tal-1991 kien hemm xi self *brevi manu* iehor da parti ta' Abdilla. Għaldaqstant l-uniku self *brevi manu* li jirrizulta li sar fid-19 ta' Mejju 1991 kien dak emergenti mill-istess skrittura li saret referenza għaliha fl-

iskrittura tal-1993. L-appellanti jaghmlu wkoll referenza ghall-ittra uffijali datata 22 ta' Novembru 1991 li giet esebita man-nota ta' sottomissjonijiet tal-appellati u jghidu li lanqas din l-ittra ma kellha x'taqsam mal-mertu talkawza u kienet tirreferi ghal transazzjoni ohra. Jigi rilevat li f'din ic-cirkostanza ma hemmx lok ghal xi interpretazzjoni alternattiva. Dak li tghid l-ittra uffijali huwa car u inekwivoku, u m'hemmx bzonn ta' hafna izjed kummenti.

L-ahhar aggravju tal-appellanti huwa li ma għandhiex tissussiti solidarjeta` passiva bejn il-partijiet. Illi jekk wieħed jerga' jħares lejn l-iskrittura *de quo* din testwalment tghid is-segwenti: "*Iz-zewg partijiet jaqblu li s-Sur Gaetano Abdilla silef is-somma ta' Lm71,650 Maltin lill-partijiet l-ohra kollha indaqs, u in solidum*". Din il-Qorti terga' tirribadixxi illi certament l-appellant Gauci mhux xi persuna ingenwa jew xi kavernikolu u certament kien jaf ezattament xi tfisser il-frazi "*in solidum*" u għalhekk ma jistax issa jippretendi li dak miftiehem fuq l-istess skrittura jigi interpretat mod iehor. Huwa ammess mill-istess appellant illi anke in mankanza ta' tali dicitura inekwivoka, f'obbligazzjonijiet kummercjal hemm il-prezunzjoni tas-solidarjeta`. L-appellant qiegħed jghid illi stante li kien hemm ir-rinunja da parti tal-appellat Abdilla allura l-obbligazzjoni da parti tieghu fil-konfront Abdilla spiccat. Stante li din il-Qorti diga` ppronunzjat ruhha aktar 'il fuq dwar din ir-rinunja, qegħda tichad dan l-aggravju.

Appell Incidentali

Illi din il-Qorti sejra issa tezamina l-appell incidentalni tal-appellat Abdilla.

L-ewwel aggravju jirrigwarda id-dekors tal-imghax fuq is-somma li l-appellant gew ikkundannati jħallsu. L-ewwel Qorti kkundannat lill-konvenuti jħallsu imghax fuq is-somma ta' Lm70,510 min-notifika tac-citazzjoni. L-appellant jsostnu li l-imghax kellu jibda jiddekorri mit-22 ta' Novembru 1991 u cioe` minn meta giet prezentata l-ittra uffijali interpellatorja kontra l-konvenuti.

L-Artikolu 1141 tal-Kodici Civili jipprovdi li jekk *I-obbligazzjoni tkun ta' xorta kummericjali jew jekk il-ligi tkun tiddisponi li I-imghaxijiet għandhom jibdew jghaddu ipso jure, I-imghaxijiet għandhom jghaddu minn dak inhar li I-obbligazzjoni kellha tigi esegwita.*" F'kull kaz iehor, I-imghaxijiet għandhom jghaddu minn dakinhar illi ssir sejha ghall-hlas b'att gudizzjarju, ghalkemm fil-ftehim ikun gie stabbilit zmien għall-esekuzzjoni tal-obbligazzjoni. Ghalkemm fl-iskrittura tal-1991 ma ssemmä' l-ebda terminu entro liema kellu jigi restitwit is-self, I-appellati jsostnu li huma kienu gew imwiegħda li fi zmien gimħa se jithallsu lura. Madankollu din il-Qorti thoss li fic-cirkostanzi I-imghaxijiet għandhom jibdew jiddekorru mid-data tal-ittra ufficjali tat-22 ta' Novembru 1991.

It-tieni aggravju tal-appellati Abdilla jikkoncerna l-ispejjez tal-kawza. L-ewwel Qorti ddecidiet li fic-cirkostanzi l-ispejjez għandhom jibqghu bla taxxa bejn il-partijiet. Din il-Qorti hi tal-fehma li anke dan l-aggravju huwa gustifikat stante li ma kien hemm l-ebda raguni tajba ai termini tal-Artikolu 223 (3) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta li in vista tagħha l-ispejjez kellhom jibqghu bla taxxa bejn il-partijiet.

Decide

Għal dawn il-motivi l-Qorti tiddeciedi l-appelli kif gej:-

1. Tichad l-appell principali tal-konvenuti Gauci bl-ispejjez kontra tagħhom;
2. Tilqa' l-appell incidental tal-atturi u f'dan is-sens tirriforma s-sentenza appellata billi tirrevokaha in kwantu ddecidiet li I-imghaxijiet fuq is-somma ta' Lm70,510 għandhom jibdew jiddekorru mid-data tan-notifika tac-citazzjoni u wkoll illi l-ispejjez tal-kawza għandhom jibqghu bla taxxa, u minflok tiddeciedi li I-imghaxijiet għandhom jibdew jiddekorru mit-22 ta' Novembru 1991 u li l-ispejjez tal-ewwel istanza għandhom ikunu a karigu esklussiv tal-konvenuti in solidum.

Spejjez tal-appell incidental għall-konvenuti Gauci.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----